

Innst. S. nr. 198

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget frå utanrikskomiteen

St.prp. nr. 43 (2008–2009)

Innstilling frå utanrikskomiteen om samtykke til inngåelse av en avtale mellom Norge og Island av 3. november 2008 vedrørende grenseoverskridende hydrokarbonforekomster

Til Stortinget

SAMANDRAG

Norge og Island undertegnet 3. november 2008 en avtale vedrørende grenseoverskridende hydrokarbonforekomster. Avtalen regulerer utvinning av grenseoverskridende petroleumsforekomster i havområdene mellom Island og Jan Mayen og vil gjelde for hele delelinjen mellom norsk og islandsk kontinentalsokkel. Regjeringen anser avtalen for å være av særlig viktighet slik at Stortingets samtykke til inngåelse er nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 andre ledd.

Bakgrunnen for avtalen er at islandske myndigheter 20. mars 2007 informerte norske myndigheter om at de hadde til hensikt å utlyse arealer for leting og utvinning av hydrokarboner i den nordøstlige delen av Islands kontinentalsokkel. Som følge av disse planene ble det enighet om å komme frem til en avtale mellom Norge og Island om eventuelle grenseoverskridende hydrokarbonforekomster.

Avtalen bygger på Overenskomsten mellom Norge og Island om kontinentalsokkelen i området mellom Island og Jan Mayen av 22. oktober 1981 som fastsatte delelinjen mellom partenes respektive kontinentalsokler innenfor 200 nautiske mil fra kystene i dette området. Overenskomsten inneholder særlige regler for eventuell undersøkelse og utnyttelse av hydrokarbonforekomster i et nærmere angitt område av kontinentalsokkelen mellom Island og Jan

Mayen ("samarbeidsområdet"). Dersom en av partene iverksetter hydrokarbonvirksomhet i sin del av samarbeidsområdet, har den andre parten ifølge Overenskomsten adgang til å delta med en andel på 25 pst.

Ved tilleggsprotokoll av 11. november 1997 med Island ble kontinentalsokkelgrensen helt fram til Danmark/Grønlands sokkel fastlagt. Videre er grenselinjen for kontinentalsokkelen utenfor 200 nautiske mil i havområdet mellom Jan Mayen, fastlands-Norge og Island forespeilet i forhandlingsprotokoll av 20. september 2006 med Island og Danmark/Færøyene, i påvente av avklaringer i regi av Kommisjonen om kontinentalsokkelens yttergrenser, som er nedsatt med hjemmel i FNs havrettskonvensjon.

Norge har tidligere inngått en rekke slike avtaler, særlig for Nordsjøen. Avtalen med Island bygger på og videreutvikler prinsippene nedfelt i disse avtalene. Den er i tråd med etablert folkerettslig praksis og legger opp til at hele det grenseoverskridende feltet skal utnyttes som en enhet, noe som er ressursmessig hensiktsmessig.

Regjeringen legger vekt på at den fremforhandlede avtaleteksten gjenspeiler moderne statspraksis og etablerte prinsipper samtidig som den videreutvikler og presiserer disse. Avtalens bestemmelser er mer detaljerte og presise enn i tidligere avtaler. Dette gir etter Regjeringens syn en større grad av forutsigbarhet både for myndighetene og for kommersielle aktører i fremtiden. Regjeringen mener videre at avtalen danner et godt grunnlag for senere forhandlinger om grenseoverskridende hydrokarbonforekomster med andre stater.

Avtalens fortale viser til Overenskomsten fra 1981 og andre relevante avtaler.

Art. 1 bestemmer at ingen av partene kan iverksette utvinning av grenseoverskridende hydrokar-

bonfelt uten at det er oppnådd enighet mellom partene om hvordan utvinningen av feltet skal foregå.

Art. 2 gir regler for det tilfelle at en part hevder at et hydrokarbonfelt som skal utvinnes er grenseoverskridende. Partene skal i så fall diskutere problemstillingen, og den part som hevder at feltet er grenseoverskridende skal fremlegge dokumentasjon på dette. Dersom en under drøftelsene kommer frem til at feltet er grenseoverskridende, skal det inngås en unitiseringsavtale som nærmere regulerer den felles fordeling og utnyttelse av dette feltet.

I art. 3 gis det en ikke-uttømmende liste over bestemmelser som en slik unitiseringsavtale skal inneholde, herunder regler vedrørende informasjonsutveksling, nødvendige tillatelser, helse-, miljø- og sikkerhetstiltak samt innholdet i en fellesoperatøravtale.

Art. 4 pålegger partene å løse enhver form for uenighet raskest mulig. Dersom partene ikke kommer til enighet gjennom forhandlinger, skal tvisten forelegges en ad hoc voldgiftsdomstol sammensatt etter nærmere bestemte kriterier, jf. art. 5. Dersom partene ikke oppnår enighet om fordelingen av et felt pålegger art. 6 dem å oppnevne en uavhengig ekspert som skal treffe en bindende avgjørelse om fordelingen av feltet.

I art. 7 gis begge parter mulighet til å be om en gjennomgang av fordelingen av et unitisert felt etter hydrokarbonutvinning fra feltet. Anmodninger om reallokering av felt må baseres på substansiell og ny geologisk informasjon.

Etter art. 8 skal reglene i art. 2–7 gis anvendelse så langt de passer på alle hydrokarbonforekomster som overskrider en eller flere av grenselinjene fastsatt i art. 2 i Overenskomsten fra 1981. Opplysninger som er nødvendige for å avgjøre om et felt overskrider nevnte grenselinjer skal samles inn og gjøres tilgjengelig for den annen part uten ugrunnet opphold.

Art. 9 presiserer at avtalen ikke vil prejudisere de respektive parters holdning med hensyn til spørsmål som ikke reguleres av denne avtalen. Dette innebærer at partenes syn på andre folkerettslige spørsmål ikke berøres av avtalen.

Art. 10 fastsetter avtalens ikrafttredelse til det tidspunkt partene skriftlig har meddelt hverandre at de nødvendige interne prosedyrer er fullført.

Avtalen inngås på norsk, islandsk og engelsk, hvorav den engelske teksten har forrang.

Avtalen inneholder ingen bestemmelser om hvor lenge den skal gjelde. Den inneholder heller ingen bestemmelser om oppsigelse. I samsvar med folkerettens regler forutsettes den å være i kraft på ubestemt tid.

Avtalen nødvendiggjør ikke lov- eller forskriftsendringer.

Inngåelse av avtalen vil ikke medføre nevneverdige økonomiske eller administrative konsekvenser.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, leiaren Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, frå Framstegspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, frå Høgre, Siri A. Meling og Erna Solberg, frå Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, frå Kristeleg Folkeparti, Dagfinn Høybråten, frå Senterpartiet, Åslaug Haga, og frå Venstre, Anne Margrethe Larsen, støttar at det vert inngått avtale med Island om grenseoverskridande hydrokarbonforekomstar. Avtalen er i tråd med folkeretten og bygger på tidlegare avtalar. Avklarte vilkår er ein fordel både for styresmaktene og kommersielle aktørar.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjere følgjande

v e d t a k :

Stortinget samtykker i inngåelse av en avtale mellom Norge og Island av 3. november 2008 vedrørende grenseoverskridende hydrokarbonforekomster.

Oslo, i utanrikskomiteen, den 22. april 2009

Olav Akselsen

leiar og ordførar